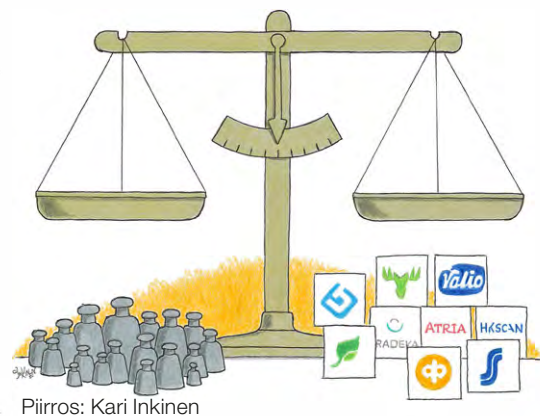

Tässä numerossa painavat yritysanalyysit

Piirros: Kari Inkinen

Osuustoiminta-lehden analytikkotiimi laati jälleen Osuustoiminnan Vuosikirjan syväluotaavat analyysit suomalaisesta osuustoiminnasta ja keskinäisistä yrityksistä. Painavassa lukupaketissa tulevat osuustoimintayritysten talouslukujen ohella kattavasti esiin myös kestävä kehitys ja vastuullisuuskysymykset, kuten ympäristötoimet, läpinäkyvä arvoketju ja työllistävyys.

Analytikkotiimin vetäjänä toimii Osuustoimintakeskus Pellervon osuus-

toimintajohtaja **Kari Huhtala**, jolla on yli kymmenen vuoden kokemus osuustoimintayritysten kouluttamisesta ja kehittämisestä.

OT-lehden analytikkotiimiin kuuluvat ekonomi **Jorma Savolainen**, ekonomisti **Yrjö Kotisalo**, toimittaja **Mau-no-Markus Karjalainen**, talous- ja strategiajohtamisen asiantuntija, PI-johtamiskoulun toimitusjohtaja, varatuomari **Jukka Suvitie**, maatalousekonomisti **Tapani Yrjölä** PTT:stä ja tohtori **Petri Olli-la**. Mukana tiimissä ovat lisäksi uudet

kijät liiketaloustutkija **Raija Heimonen** PTT:stä ja vastuullisuusasiantuntija **Hanna Muukka** Pellervosta sekä OT-lehden toimituspäällikkö **Riku-Matti Akkanen**.

Tilastollisen dokumenttiprojektin vetäjä, asiakkuusjohtaja **Pasi Saarnivaara** työskentelee Kantar TNS Agri Oy:ssä. OT-lehden dokumenttiprojektin parissa hän on kolmattatoista kesää.

Antoisia lukuhetkiä!
Alkaen sivulta 14.

Osuustoimintayritysten verojalanjälki on suurempi kuin pelkkä tulovero. **s. 25**

Kuva: Pixabay

- 3 PÄÄKIRJOITUS**
- 6 UUTISET**
Hallitus lupaa edistää osuustoimintaa
- 7 Pellervo SuomiAreenassa**
- 8 Metsä Groupin pohinä sähköisti jäsenistön**
- 10 Puuttuuko osuuskunnista anarkismia?**
Kahden Kesken
- 12 NIMITYKSIÄ**
Uusia kasvoja Pellervoon
- 13 MEIDÄN OSUUSKUNTA, OSA 10**

OSUUSTOIMINNAN VUOSIKIRJA 2019

- 1. YHTEENVETO 2018–2019**
- 14** Osuustoiminnalle hyvä arvosana 2018
- 18** Markkinakuvan pelkistys vuosille 2019–2020
- 20** Segmenttiraportti haastaa päättäjät ajattelemaan

OSUUSTOIMINNAN YHTEISKUNTAVASTUU 2018–2019

- 21** Rahanpesu horjuttaa luottamusta
- 25** Osuustoimintayritysten tuloverot jo yli puoli miljardia
- 26** Talouskasvun ja työllisyyden yhteys ohenee
- 28** Hintaeroilla kannetaan taloudellista vastuuta
- 30** Osuustoimintayritysten vastuulliset 2019
- 32** Kuluttajaosuustoiminnan bonukset omistajille 750 miljoonaa
- 34** Ilmastoherätyksen vuodet
- 37** Toteutuuko tasa-arvo osuuskunnissa?

2. PALVELUOSUUSTOIMINTA

- 38** Suuri pankkivertailu kertoo totuuden
- 41** Parhaat osuuspankit

- 42** Yhteiskuntavastuu: Osuuspankkien bonusjärjestelmä saa jatkoa
- 43** Vastuu ulottuu kulttuuriin
- 44** Vakuutusmaksutulo kasvoi, sijoitustuotot supistuivat
- 45** Yhteiskuntavastuu: Terveys jäsenomisteisen vakuuttamisen ytimessä
- 46** Sijoitusosuuskunnissa riski kasvaa

3. KULUTTAJAOSUUSTOIMINTA

- 48** Päivittäistavarat hankitaan edelleen myymälöistä
- 51** Parhaat osuuskaupat
- 52** Yhteiskuntavastuu: Kotimaisuus kantaa kaupassa
- 54** Sähkö- ja energia-alalla vauhtia
- 55** Väki vähenee – paranevatko pidot teleosuuskunnissa?

4. TUOTTAJAOSUUSTOIMINTA

- 56** Heikot sortuu elon tiellä, jätkät sen kun porskuttaa
- 58** Yhteiskuntavastuu: Kilpa hakuumääristä ja uusista tehtaista
- 60** Muuttuvat makutottumukset muovaavat maitomarkkinoita
- 62** Yhteiskuntavastuu: Meijeribisnes ei ole pelkkää maitoa
- 63** Kilpailu kiristyy kotieläinjalostuksessa
- 64** Ruokataloilla haastava vuosi
- 66** Yhteiskuntavastuu: Vastuullisuustyö kovissa paineissa lihataloissa
- 67** Hintanousu siivitti vihannesyrikyset kasvuun
- 68** Virikemunat pois valikoimista

5. PIENOSUUSTOIMINTA

- 69** Ei uutta auringon alla

ELINTARVIKOTALOUS 2019

Tämän numeron mukana tulee jälleen kaikille tilaajillemme Elintarviketalous 2019 -tilastojulkaisu. Se on Kantar TNS Agri Oy:n tuottama ajantasainen tietopaketti elintarvikkeiden tuotannon ja kulutuksesta. Julkaisun voi tilata myös suoraan Kantar TNS:stä hintaan 30 € + alv, suuremmat erät edullisemmin.

- 72 VESIOSUUSKUNNAT**
Vesiosuusunnat lukuina
- 74** Kolumni: Osuusunnat ja aate

Kansi: Minna Aho

Julkaisija
Pellervo-Media Oy
Simonkatu 6
Postiosoite: PL 77,
00101 Helsinki

Toimitus
Päätoimittaja
Anna Malk
anna.malk@pellervo.fi

Toimituspäällikkö
Riku-Matti Akkanen
puh. (09) 4767 5500
riku-matti.akkanen@pellervo.fi

Art Director
Minna Aho
minna.aho@pellervo.fi

Taittäjä
Kajja Rinkinen
kajja.rinkinen@pellervo.fi

Tilaukset
Tilauhinta vuodelle 2019
66 euroa
Irttonumero 13,20 euroa.
tilaukset@pellervo.fi

Ilmoitukset
Salli Halmeenkarri
salli.oravainen@luukku.com
puh. 050-330 6529

Tanja Forsman
tanja.forsman@agrimedia.fi
040-539 3089

Painos ja painopaikka
Painos 5 000 kpl
PunaMusta, Joensuu 2019

ISSN 1236-4835

Osuustoiminta on Aikakauslehtien liiton jäsen.

Seuraava numero

OT 5/2019 ilmestyy 30.10.2019. Siihen tarkoitettu aineisto pyydetään lehden toimitukselle viimeistään 10.10.2019

Lisäpalvelu tilaajille
osoitteessa
otlehti.pellervo.fi
salasana: vuosi2019

Osuustoiminta on koko suomalaisen osuustoiminnan yhteinen ammattilehti. Se on talouslehti, joka keskittyy osuuskuntien hallintoon, johtamiseen ja osuustoiminnalliseen keskusteluun. 6 numeroa vuodessa. Perustettu 17.12.1908 Suomen Osuustoimintalehti -nimellä.

Pelastavatko osuuskunnat suomalaisen ruokajärjestelmän?

Vastuullisuus on päivän sana. Suomalaisyrietykset ovat maailman kärkeä vastuullisuusvertailussa (2019 Global 100 results). Vaikka osuustoimintayrietykset eivät päässeet vertailun terävimpään kärkeen, on niiden vastuullisuus hyvällä tasolla. Uunituore Osuustoiminnan Vuosikirja kertoo, että Suomen kuusi vastuullisinta osuustoimintayritystä ovat Metsä Group, Valio, Atria, S-ryhmä, OP Ryhmä ja LähiTapiola.

Mitä käyttöarvoa vastuullisuudella voisi olla isojen kysymysten ratkaisussa? Ruokajärjestelmän tulevaisuus on kysymys, joka koskee osuuskuntia ja koko yhteiskuntaa.

Osuuskunnat kantavat kunnialla taloudellisen vastuunsa, kuten Vuosikirjasta ilmenee. Yhteiskuntavastuu kattaa myös sosiaalisen ja ympäristövastuun. Keskustelu ruuan tuotannosta, sen eettisyydestä ja ilmastovaikutuksista käy kiivaana. Monet ovat huolissaan. Voivatko osuuskunnat ottaa reppua selkään ja uudistaa maamme ruokajärjestelmää?

Osuustoimintayritysten yhteiskunnallinen rooli tunnustetaan, onhan niiden liikevaihto 11 prosenttia kaikista yrityksistä ja jäseniä on 7 miljoonaa. Suora työllisyysvaikutus on noin sata tuhatta, välillinen on moninkertainen. Kansalaiset ja päättäjät suhtautuvat osuustoimintaan myönteisesti. Myös kotimaisuus on nousussa: *Suomi syö* -tutkimuksen mukaan ruuan kotimaisuutta piti tärkeänä 78 prosenttia suomalaisista, selvästi enemmän kuin kymmenisen vuotta sitten. Maitolitrastakin moni olisi valmis maksamaan enemmän, jos se hyödyttää suomalaista viljelijää.

Monen hyvän tavoitteen toteutuminen riippuu yritysten kyvystä ja halusta investoida. Ruokajärjestelmässä on heikkouksia ja suoranaisia aukkoja. Maatilojen kannattavuusongelmat ovat pahentuneet. Maa- ja elintarvikealan tutkimus ja resurssit ovat heikkomat kuin vaikkapa läntisessä naapurimaassa. Vilja-, rehu- ja maatalouskauppasektori on hajanaista tai siirtynyt ulkomaiseen omistukseen.

Ruokajärjestelmä on monimutkainen kokonaisuus, jota ohjaavat julkinen valta ja markkinoiden valta. On selvää, että ruokajärjestelmä on uudistettava entistä kestävämmäksi. Osuuskunnilla on keskeinen rooli järjestelmässä ja melkoisesti valtaakin. Niiden arvopohjaan kuuluu luontevasti olla mukana kotimaisen ruokajärjestelmän uudistustyössä.

Kädessäsi on Osuustoiminnan Vuosikirja 2019. Se analysoi kattavasti suomalaisten osuuskuntien toimintaa, taloutta ja yhteiskuntavastuuta.

Analytikkotiimin puheenjohtajana toivon sisällöstä palautetta ja kommentteja kari.huhtala@pellervo.fi tai jatkokeskusteluja osuustoiminnan keskustelupalstoilla.

Hyviä lukuhetkiä!

KARI HUHTALA
OT-lehden analytikkotiimin puheenjohtaja
ja Osuustoimintakeskus Pellervon
osuustoimintajohtaja